

ŽIADOSŤ O SPOLUFINANCOVANIE PROJEKTU ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU

PROJEKT			
NÁZOV PROJEKTU			
Ochrana populácií ohrozených druhov vtáctva v prirodzených biotopoch vnútrozemskej delty Dunaja			
Akronym	Ochrana vtáctva Podunajska		
Kód projektu EK	LIFE07 NAT/SK/000707		
Krajina	Slovenská republika		
Región / y	SK010 Bratislavský kraj, SK021 Trnavský kraj, SK023 Nitriansky kraj, HU221 Győr		
Začiatok projektu	1. 1. 2009	Koniec projektu	31. 12. 2015

ÚČASTNÍCI PROJEKTU	
1. Žiadateľ	BROZ - Bratislavské regionálne ochrannárske združenie
2. Partner	Vodohospodárska výstavba, š. p. (VVB)
3. Partner	Agravia s.r.o. (AGRAVIA) do 31.12.2010
4. Partner	Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského Bratislava (PriF UK)
5. Partner	Severodunajské riaditeľstvo životného prostredia a vôd (EDUKÖVIZIG), Maďarsko
6. Partner	Združenie ochrany prírody Szigetköz (SZITE), Maďarsko

ROZPOČET PROJEKTU V EUR							
	Príspevok EK		Príspevok MŽP SR		Vlastný podiel		Spolu
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR
1. BROZ	1 237 220,00	57,68	895 477,43	41,75	12 417,57	0,58	2 145 115,00
2. VVB	829 932,00	44,62	864 268,97	46,47	165 799,03	8,91	1 860 000,00
3. Agravia	406,00	0,34	85 988,95	72,32	32 503,05	27,34	118 898,00
4. PriF UK	58 880,00	45,64	68 120,00	52,81	2 000,00	1,55	129 000,00
Spolu	2 126 438,00	50,00	1 913 855,35	45,00	212 719,65	5,00	4 253 013,00

PROFIL ŽIADATEĽA			
Číslo žiadateľa	1.	Skratka	BROZ
Názov	Bratislavské regionálne ochranárske združenie		
IČO	31771815	DIČ	2021575028
Právna forma	Občianske združenie		
Ulica	Godrova 3/b		
Mesto	Bratislava	PSČ	811 06
Štatutár	RNDr. Tomáš Kušík	Funkcia	Predseda
Kontaktná osoba	Mgr. Karolína Sobeková, PhD.	Funkcia	
Telefón	02 / 555 62693	Fax	02 / 555 62693
E-mail	sobekova@broz.sk	Webstránka	www.broz.sk
Banka	Ľudová banka Bratislava	Číslo účtu	1060028907 / 3100
Stručná charakteristika			
<p>BROZ vzniklo ako občianske združenie (nezisková mimovládna organizácia) v Bratislave v roku 1997. Pôsobí v ochrane prírody, posilnení a obnove biodiverzity, podpore vhodného územného plánovania a trvalo udržateľného rozvoja na regionálnej a miestnej úrovni a v environmentálnej výchove. BROZ pôsobí najmä v regióne juhozápadného Slovenska. Aktivity sú organizované do siedmych programov:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biodiverzita: propagácia Nature 2000, ochrana ohrozených druhov a ich biotopov 2. Malé Karpaty: ochrana lesov a trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch, nové chránené územia 3. Záhorie: obnova mokradí, propagácia ochrany prírody vo vojenskom obvode, výskum 4. Dunaj: ochrana a manažment lužných lesov, obnova degradovaných mokradí 5. Ekologická sieť Bratislavy: podpora ekologických sietí a environmentálne vhodného územného plánovania 6. Zelené pľúca Bratislavy: zlepšenie existujúcich zelených plôch, výsadba stromov, propagácia "mestskej biodiverzity" 7. Obnova mokradí: obnova degradovaných mokradí, verejné kampane, environmentálna výchova 			

ČESTNÉ VYHLÁSENIE ŽIADATEĽA
<p>Meno a priezvisko, titul žiadateľa (štatutárneho zástupcu):</p> <p>RNDr. Tomáš Kušík</p> <p>funkcia predseda v organizácii Bratislavské regionálne ochranárske združenie</p> <p>Čestne vyhlasujem, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> - všetky informácie obsiahnuté v žiadosti, v jej prílohách a sprievodných dokumentoch sú pravdivé, - mám alebo zabezpečím vlastné zdroje na spolufinancovanie projektu vo výške 12 417,57 EUR, - zaväzujem sa bezodkladne písomne informovať o všetkých zmenách, ktoré sa týkajú uvedených údajov a skutočností. <p style="text-align: center;">Pečiatka organizácie</p> <p style="text-align: right;">Podpis žiadateľa (štatutárneho zástupcu)</p> <p style="text-align: right;">.....</p> <p>V Bratislave dňa</p>

PROFIL PARTNERA			
Číslo žiadateľa	2.	Skratka	VVB
Názov	Vodohospodárska výstavba, š.p.		
IČO	00 156 752	DIČ	2021575028
Právna forma	Štátny podnik		
Ulica	Karloveská 2, PO BOX 45		
Mesto	Bratislava	PSČ	842 04
Štatutár	Ing. Roman Straka	Funkcia	Generálny riaditeľ
Kontaktná osoba	Ing. Ladislav Tóth	Funkcia	manažér pre projekt
Telefón	02 / 9026 22 73	Fax	
E-mail	ladislav.toth@vzb.sk	Webstránka	www.vzb.sk
Banka	Slovenská sporiteľňa. a. s.	Číslo účtu	0178898495/0900
Stručná charakteristika			
<p>Vodohospodárska výstavba, š. p. je štátnym podnikom zriadeným v pôsobnosti Ministerstva životného prostredia SR. Poslaním štátneho podniku Vodohospodárska výstavba je podnikat' v oblasti vodného hospodárstva a hydroenergetiky, rešpektujúc pritom záväzky podniku vyplývajúce z úverových vzťahov, podmienky medzinárodnej Zmluvy medzi ČSSR a MLR o výstavbe a prevádzke Sústavy vodných diel Gabčíkovo - Nagymaros zo 16. septembra 1977 (Zmluva 1977), ako aj všetky platné legislatívne normy a predpisy, s cieľom zabezpečiť dlhodobú prosperitu podniku.</p>			

VYHLÁSENIE PARTNERA	
Meno a priezvisko, titul žiadateľa (štátutárneho zástupcu):	
Ing. Roman Straka	
funkcia generálny riaditeľ v organizácii Vodohospodárska výstavba š. p.	
Moja organizácia dáva plnú moc žiadateľovi konať v našom mene za účelom predkladania tejto žiadosti o dotáciu zo štátneho rozpočtu.	
Čestne vyhlasujem, že:	
<ul style="list-style-type: none"> - všetky informácie obsiahnuté v žiadosti, v jej prílohách a sprievodných dokumentoch sú pravdivé, - mám alebo zabezpečím vlastné zdroje na spolufinancovanie projektu vo výške 165 799,03 EUR, - zaväzujem sa bezodkladne písomne informovať o všetkých zmenách, ktoré sa týkajú uvedených údajov a skutočností. - súhlasím s tým, že Bratislavské regionálne ochrannárske združenie predkladá v našom mene žiadosť o dotáciu a že nebudeme dodatočne žiadať o dotáciu v osobitnej žiadosti. 	
Pečiatka organizácie	Podpis žiadateľa (štátutárneho zástupcu)

V dňa	

PROFIL PARTNERA			
Číslo žiadateľa	3.	Skratka	Agravia
Názov	Agravia, s.r.o.		
IČO	36 556 491	DIČ	2021775635
Právna forma	Spoločnosť s ručením obmedzeným		
Ulica	Nám. M.R. Štefánika 13		
Mesto	Komárno	PSČ	945 01
Štatutár	Ing. Benedikt Václavík	Funkcia	Riaditeľ
Kontaktná osoba	Silvia Hrušková	Funkcia	Asistentka
Telefón	035/770 5500	Fax	-
E-mail	aragon@inmail.sk	Webstránka	-
Banka	UniCredit Bank Komárno	Číslo účtu	6621823007/ 1111
Stručná charakteristika			
<p>Agravia s. r. o. je súkromná spoločnosť pôsobiaca predovšetkým v oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a správy pozemkov. Realizuje základnú poľnohospodársku výrobu, pôsobí v sektore lesníctva vrátane výsadby stromčekov a výchovy lesa v mladých lesných porastoch a na plantážach, organizácia, dozor rozličného využitia pôdy, správy pozemkov a zemných prác s použitím strojov a rôzneho vybavenia. Väčšina aktivít firmy je lokalizovaná v rámci okresu Komárno, kde sa takisto budú realizovať aj projektové aktivity Agravie. Vďaka tejto kombinácii skúseností a know-how a lokality kľúčových aktivít projektu je Agravia prirodzeným projektovým partnerom pre obnovu riečnych ramien, riečneho brehu a výsadbu prirodzených drevín a zabezpečenie ich prežitia v nasledovných rokoch.</p>			

VYHLÁSENIE PARTNERA	
Meno a priezvisko, titul žiadateľa (štatutárneho zástupcu):	
Ing. Benedikt Václavík	
funkcia	riaditeľ v organizácii Agravia s. r. o.
Moja organizácia dáva plnú moc žiadateľovi konať v našom mene za účelom predkladania tejto žiadosti o dotáciu zo štátneho rozpočtu.	
Čestne vyhlasujem, že:	
<ul style="list-style-type: none"> - všetky informácie obsiahnuté v žiadosti, v jej prílohách a sprievodných dokumentoch sú pravdivé, - mám alebo zabezpečím vlastné zdroje na spolufinancovanie projektu vo výške 32 503,05 EUR, - zaväzujem sa bezodkladne písomne informovať o všetkých zmenách, ktoré sa týkajú uvedených údajov a skutočností. - súhlasím s tým, že Bratislavské regionálne ochranárske združenie predkladá v našom mene žiadosť o dotáciu a že nebudeme dodatočne žiadať o dotáciu v osobitnej žiadosti. 	
Pečiatka organizácie	Podpis žiadateľa (štatutárneho zástupcu)
V dňa	

PROFIL PARTNERA			
Číslo žiadateľa	4.	Skratka	PriF UK
Názov	Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta		
IČO	00397865	DIČ	2020845332
Právna forma	Verejná vysoká škola		
Ulica	Mlynská dolina, Ilkovičova 6		
Mesto	Bratislava	PSČ	842 15
Štatutár	Doc. RNDr. Milan Trizna, PhD.	Funkcia	dekan fakulty
Kontaktná osoba	Mgr. Matúš Kúdela	Funkcia	Zoológ
Telefón	02/60296252	Fax	
E-mail	kudela@fns.uniba.sk	Webstránka	www.fns.uniba.sk
Banka	Štátna pokladnica	Číslo účtu	7000245130/8180
Stručná charakteristika			
Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta bola založená 3. júla 1940. Hlavným poslaním fakulty je slobodná realizácia vedeckých, vzdelávacích a kultúrnych aktivít. Fakulta rozvíja prírodné vedy a výučbu prírodovedných predmetov. Hlavným predmetom aktivít je realizácia základného a aplikovaného vedeckého výskumu.			

VYHLÁSENIE PARTNERA	
Meno a priezvisko, titul žiadateľa (štatutárneho zástupcu): Doc. RNDr. Milan Trizna, PhD. funkcia dekan Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave	
Moja organizácia dáva plnú moc žiadateľovi konať v našom mene za účelom predkladania tejto žiadosti o dotáciu zo štátneho rozpočtu.	
Čestne vyhlasujem, že: <ul style="list-style-type: none"> - všetky informácie obsiahnuté v žiadosti, v jej prílohách a sprievodných dokumentoch sú pravdivé, - mám alebo zabezpečím vlastné zdroje na spolufinancovanie projektu vo výške 2 000 EUR, - zaväzujem sa bezodkladne písomne informovať o všetkých zmenách, ktoré sa týkajú uvedených údajov a skutočností. - súhlasím s tým, že Bratislavské regionálne ochranárske združenie predkladá v našom mene žiadosť o dotáciu a že nebudeme dodatočne žiadať o dotáciu v osobitnej žiadosti. 	
Pečiatka organizácie	Podpis žiadateľa (štatutárneho zástupcu)
V dňa	

OBLASŤ PODPORY	
☒ LIFE + Príroda	☐ LIFE + Biodiverzita
☐ LIFE + Environmentálna politika a riadenie:	
☐ Klimatické zmeny	☐ Chemikálie
☐ Voda	☐ Životné prostredia a zdravie
☐ Ovzdušie	☐ Odpady a prírodné zdroje
☐ Pôda	☐ Lesy
☐ Mestské prostredie	☐ Inovácie
☐ Hluk	☐ Strategické prístupy
☐ LIFE + Informácie a komunikácia:	
☐ Národná alebo transnárodná komunikácia alebo kampane na zvyšovanie povedomia vo vzťahu k implementácii, aktualizácii a rozvoju environmentálnej politiky a legislatívy EÚ	
☐ Národné alebo transnárodné kampane na komunikáciu alebo zvýšenie povedomia vo vzťahu k zastaveniu poklesu biodiverzity v Spoločenstve	
☐ Kampane na zvýšenie povedomia o prevencii lesných požiarov a/alebo tréningy pre pracovníkov v ochrane lesa pred požiarimi	

CIEĽ PROJEKTU
<p>Všeobecným cieľom projektu je zlepšiť stav ochrany lužných druhov vtákov, ktoré sú chránené v CHVÚ Dunajské luhy a SPA Szigetköz (<i>Alcedo atthis, Anas querquedula, A. strepera, Ardea purpurea, Asio flammeus, Aythya nyroca, Ciconia nigra, Circus aeruginosus, C. pygargus, Dryocopus martius, Egretta garzetta, Haliaeetus albicilla, Ixobrychus minutus, Milvus migrans, Nycticorax nycticorax, Porzana parva, Riparia riparia, Sterna hirundo a Tringa totanus</i>). Za týmto účelom bude potrebné obnoviť najohrozenejšie biotopy cieľových druhov; zaviesť prijateľný manažment územia; vytvoriť podmienky pre dlhodobu udržateľný stav ochrany cieľových druhov a zvýšiť povedomie kľúčových stakeholderov a verejnosti o ochrane lužných biotopov.</p>
ČIASTKOVÉ CIELE
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obnova vybraných mokradí, vyschnutých riečnych ramien a mŕtvych ramien vrátane obnovy dodávky vody. 2. Obnova napojenosti riečnych ramien, vodného režimu a tokových podmienok. 3. Prenájom alebo nákup pozemkov a následné zavedenie prijateľného manažmentu biotopov. 4. Eliminácia migračných bariér pre ryby na dvoch strategických miestach a obnova potravnjej základne pre vtáky. 5. Obnova opustených lúk ako potravných a hniezdných biotopov vtákov. 6. Obnova vtáčích refúgií a hniezdísk prostredníctvom vysádzaní pôvodných druhov drevín. 7. Implementácia opatrení na prevenciu neúmyselného a/alebo nelegálneho rušenia cieľových populácií vtákov. 8. Získanie relevantných vedeckých podkladov o cieľových druhoch a ich biotopoch. 9. Zvýšenie povedomia kľúčových stakeholderov a verejnosti. 10. Implementácia dodatočných opatrení, ktoré zvýšia atraktivnosť biotopov pre cieľové druhy (tvorba vhodných hniezdných možností).

POPIS PROJEKTOVÉHO ÚZEMIA			
Názov	Dunajské luhy		
Plocha (ha)	18 845 ha		
Kategória	Názov	Kraj	Plocha
CHVÚ	SKCHVU007 Dunajské luhy	BA, TT, NR	16 511,58 ha
ÚEV	SKUEV0064 Bratislavské luhy	BA	668,23 ha
ÚEV	SKUEV0090 Dunajské luhy	TT	4 297,89 ha
ÚEV	SKUEV0182 Čičovské luhy	NR	459,6 ha
ÚEV	SKUEV0183 Veľkolélsky ostrov	NR	328,65 ha
ÚEV	SKUEV0269 Ostrovné lúčky	BA	613,56 ha
ÚEV	SKUEV0270 Hrušovská zdrž	BA	33,14 ha
ÚEV	SKUEV0293 Kľúčovské rameno	TT	539,82 ha
ÚEV	SKUEV0295 Biskupické luhy	BA	869,03 ha
ÚEV	SKUEV0393 Dunaj	NR	1511,17 ha
NP	--		
CHKO	CHKO Dunajské luhy	BA, TT, NR	12 284 ha
CHA	CHA Poľovnícky les, CHA Bajdel	BA	16,18 ha
PR, NPR	NPR Ostrov orliaka morského, NPR Čičovské mŕtve rameno, PR Starý háj, PR Dunajské ostrovy, PR Ostrovné lúčky, PR Kopáčsky ostrov, PR Gajc, PR Topoľové hony, PR Zlatniansky luh	BA, TT, NR	591,8215 ha
PP	PP Panský diel, PP Kráľovská lúka	BA, TT	18,84 ha
iné	Mokrad' medzinárodného významu Dunajské luhy	BA, TT, NR	14 488 ha
Vedecký popis územia			
<p>CHVÚ Dunajské luhy je navrhnuté za účelom ochrany hniezdnych populácií <i>Haliaeetus albicilla</i>, <i>Egretta garzetta</i>, <i>Milvus migrans</i>, <i>Ixobrychus minutus</i>, <i>Larus melanocephalus</i>, <i>Sterna hirundo</i>, <i>Alcedo atthis</i>, <i>Anas querquedula</i>, <i>Tringa totanus</i>, <i>Netta rufina</i>, <i>Anas strepera</i>, <i>Anthus campestris</i>, <i>Ciconia nigra</i>, <i>Circus aeruginosus</i> a <i>Riparia riparia</i>. Je aj významnou migračnou lokalitou pre pravidelne prilietajúcich viac ako 20 000 jedincov a zimoviskom pre viac ako 70 000 jedincov vodného vtáctva.</p> <p>Územie na dĺžke takmer 170 km úseku rieky Dunaj je ohraničené ľavobrežnými prítokmi Morava a Ipeľ. Územie zahŕňa bohatú sieť riečnych ramien a priľahlých komplexov mokradí. Predovšetkým v hornej časti územia, kde sa rýchlo tečúca rieka horského charakteru mení na veľkú a pomaly tečúcu nížinnú rieku, je ramenná sústava výnimočne dobre rozvinutá a pokračuje do takzvanej Dunajskej vnútrozemskej delty.</p> <p>Geologické podložie je formované štrkopieskovými sedimentmi v hĺbke niekoľkých desiatok metrov. V oblasti vnútrozemskej delty Dunaja (horná časť územia) rieka pravidelne menila svoj tok, utvárajúc stále nové riečne ramená a ostrovy. Rieka Dunaj bola známa veľkou intenzitou laterálnej erózie (maximálne od 7,5 do 37 m ročne) a extenzívnou tvorbou nánosov a štrkových lavíc. Po troch až siedmich rokoch boli nové lavice stabilizované porastmi <i>Salici-Populetum</i>, ktoré sa postupne vyvinuli na stabilnejšiu ostrovnú vegetáciu. Ľudské zásahy boli v minulosti relatívne bežné a časté, hoci zvyšujúca sa riečna aktivita v 18. storočí zväčša limitovala ich účinok. Takáto veľká riečna aktivita vytvorila unikátnu mozaiku a zmes rozličných biotopov. Vodné biotopy v území reprezentujú široké spektrum rozličných typov; hlavné faktory, ktoré určujú ekologické podmienky sú rýchlosť toku, veľkosť, vek vodný režim a možné vysychanie. Súčasná vodná vegetácia môže byť klasifikovaná ako zmes lotických a lentických biotopov so širokým spektrom odlišných ekologických podmienok.</p> <p>Suchozemské biotopy sú formované režimom záplav, pôdnym typom, hladinou podzemnej vody a ľudským hospodárením. Na relatívne malom území je prítomná mozaika mäkkého a tvrdého luhu, fragmentov panónskeho lesa, suchých lesostepí (Dunajská lesostep – <i>Asparago-Crataegetum</i>), plochy sekundárnych lúk. Súčasná terestrická vegetácia pozostáva</p>			

zo zvyškov aluviálnych lesov (*Salicion albae*, *Alno-Padion*), pobrežných zmiešaných lesov (s *Fraxinus angustifolia*, *Quercus robur*, *Ulmus laevis*, *U. minor*) a malých kúskov panónskych dubových lesov. Boli tu utvorené sekundárne lúky, aj keď v súčasnosti väčšina dlhodobých lúk bola premenená na ornú pôdu.

Typické druhy živočíchov vyskytujúce sa na tejto časti projektového územia z ochranného pohľadu sú napríklad chrobáky *Cerambyx cerdo*, *Cucujus cinnaberinus*, *Lucanus cervus*, *Carabus variolosus*; motýle *Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Nymphalis vaualbum*; vážky *Gomphus flavipes*, *Leucorrhinia pectoralis*, *L. caudalis*, ryby *Aspius aspius*, *Cottus gobio*, *Gymnocephalus baloni*, *Gymnocephalus schraetser*, *Hucho hucho*, *Misgurnus fossilis*, *Pelecus cultratus*, *Proterorhinus marmoratus*, *Umbra krameri*, *Zingel streber*, *Sabanejewia aurata*; oboživelníky *Triturus dobrogicus*, *Pelobates fuscus*, *Bombina bombina*; plazy *Elaphe longissima*, *Natrix tessellata*; cicavce *Rhinolophus hipposideros*, *Myotis myotis*, *Myotis dasycneme*, *Castor fiber*, *Microtus oeconomus mehelyi*, *Lutra lutra*. Z rastlín sú to významné populácie *Orchis militaris*, *O. coriophora*, *O. ustulata*, *Spiranthes spiralis*, *Urtica kiovensis*, *Vitis sylvestris*, *Scilla vindobonensis*, *Stratiotes aloides* a *Hippuris vulgaris*.

Bývalé veľké plochy územia boli využívané na extenzívne pasenie dobytku a koní.

V súčasnosti je väčšina bývalých lúk je opustená, zmenená na ornú pôdu alebo vysadená hybridnými topoľmi. Nadmerná ťažba dreva, veľkoprošné holoruby a plantáže nepôvodných hybridných druhov topoľov spôsobili, že tu zostali len posledné fragmenty pôvodných lužných lesov. Lesné hospodárstvo bolo jedným z najväčších vplyvov, ktorý zapríčinil deštrukciu a degradáciu väčšiny prirodzených dunajských lužných lesov. Lesné hospodárstvo bolo zamerané na maximálne výnosy dreva a celulózy – veľkoprošné holoruby (do 5 ha), odstraňovanie vrchnej vrstvy pôdy ťažkými buldozermi, vysádzanie hybridných topoľov a iných nepôvodných druhov drevín. Tieto lesohospodárske praktiky boli široko využívané na celom území dunajských lužných lesov, postupne likvidovali prirodzené lesné biotopy a dokonca ohrozovali posledné prirodzené lesy. Umelé plantáže hybridných topoľov sa ťažia vo veku 20-40 rokov, čo vážne limituje šance na prežitie druhov závislých na starých stromoch a mŕtvom dreve. Toto ovplyvňuje celý rad rastlinných a živočíšnych druhov vrátane druhov z príloh smerníc o biotopoch a vtákoch.

Význam územia pre biodiverzitu a ochranu druhov a biotopov na regionálnej, národnej a európskej úrovni

Dunajské luhy boli za projektové územie vybrané z niekoľkých dôvodov. Najdôležitejším z nich je vysoká celková biodiverzita a význam ochrany územia na lokálnej, regionálnej a aj európskej úrovni. Druhým dôležitým dôvodom je nepriaznivý stav ochrany mnohých druhov a biotopov v území. Ak sa okamžite neuskutočnia konkrétne ochranné zásahy v oblasti CHVÚ Dunajské luhy, územie stratí veľkú časť svojich prírodných hodnôt. A nakoniec, posledným dôležitým dôvodom je veľká dynamika lužných biotopov, ktorá ponúka vysoký ochranný potenciál a úspech obnovy prežitia druhov a biotopov je vysoko pravdepodobný.

Táto časť projektového územia môže byť považovaná za veľmi citlivú oblasť biodiverzity.

K bohatstvu biodiverzity prispieva niekoľko fenoménov: 1. Rieka Dunaj je najväčšia v EÚ. 2. Projektové územie sa nachádza na takom úseku rieky, kde sa horské druhy z rýchlotečúcich riek stretávajú s druhmi z nížinných riek. 3. Na malej časti projektového územia je bohatá mozaika rozličných biotopov, varirujúcich od vodných cez lužné lesy až po suché trávne porasty. 4. Geografické umiestnenie projektového územia zvyšuje jeho biogeografický význam a bohatstvo biodiverzity – stretávajú sa tu prvky Karpát, Álp a Panónskej kotliny a územie je ovplyvnené aj druhmi Balkánskeho polostrova.

Posudzujúc biodiverzitu projektového územia globálne, je veľmi dôležitá na všetkých úrovniach (regionálnej, národnej a EÚ). Pravdepodobne najdôležitejším aspektom na európskej úrovni je to, že územie sa nachádza na rieke Dunaj – najväčšej rieke v EÚ, s vysokou biodiverzitou a početnými unikátnymi druhmi a biotopmi. Tento význam projektového územia podčiarkuje aj to, že je na mieste, kde sa horný rýchly tok rieky alpského charakteru mení na monumentálnu nížinnú rieku, utvárajúc tak unikátnu vnútrozemskú dunajskú deltu. Celá rieka je významná ako migračný koridor a pozdĺž rieky sa nachádza niekoľko miest so zvýšeným počtom prírodných hodnôt a biodiverzity – projektové územie patrí do týchto centier biodiverzity. Na národnej úrovni reprezentuje projektové územie najväčšiu plochu výskytu lužných lesov, je centrom

najväčšieho výskytu mokradí na Slovensku, je najvýznamnejším územím výskytu viacerých biotopov (napr. rastlinné spoločenstvá *Asparago-Crataegetum*) a druhy (napr. *Theodoxus transversalis*, *Leucorrhinia caudalis*, *Gymnocephalus baloni*, *Gymnocephalus schraetser*, *Misgurnus fossilis*, *Pelecus cultratus*, *Proterorhinus marmoratus*, *Zingel streber*, *Sabanejewia aurata*). Na národnej úrovni je projektové územie aj najvýznamnejším hniezdiskom *Haliaeetus albicilla* (3-5), *Larus melanocephalus* (50) a *Sterna hirundo* (150-200); jedno z troch najvýznamnejších hniezdísk *Egretta garzetta* (3), *Nycticorax nycticorax* (30), *Milvus milvus* (3-6), *Ixobrychus minutus* (30) a *Alcedo atthis* (30-50) a je tu aj významná časť hniezdísk *Anas strepera*, *Anas querquedula*, *Netta rutina*, *Tringa totanus*, *Anthus campestris*, *Ciconia nigra*, *Circus aeruginosus* a *Riparia riparia*. S viac ako 70 000 pravidelnými zimujúcimi jedincami vtákov patrí CHVÚ Dunajské luhy k najdôležitejším zimoviskám na Slovensku. Spomedzi zimujúcich druhov sú tu pravidelne veľké počty *Phalacrocorax pygmaeus* (100-200 jedincov). Projektové územie je dôležitým medzinárodným migračným koridorom pre vodné vtáky (Rybanič et al. 2004). Projektové územie pokrýva takmer všetky alebo väčšinu najvýznamnejších domácich hniezdíčkov – väčšinou obývajúcich lesy alebo vodu – v regióne Podunajskej nížiny (napr. *Phalacrocorax carbo*, *Actitis hypoleucos*, *Pernis apivorus*, *Dryocopus martius*, *Dendrocopos medius*, *Ficedulland albicollis*, *Muscicapa striata*, *Locustelland fluviatilis*).

POPIS DRUHOV, BIOTOPOV V PROJEKTE

Druhy priamo ovplyvnené projektom

Vedecké meno	Stav ochrany	Odhadovaná veľkosť populácie v území
<i>Alcedo atthis</i>	populácia rušená a ohrozená	70 párov
<i>Anas querquedula</i>	ohrozený	2-10 párov
<i>Anas strepera</i>	menej ohrozený	5-15 párov
<i>Ardea purpurea</i>	ohrozený	20-30 párov
<i>Ciconia nigra</i>	kriticky ohrozený	5-12 párov
<i>Circus aeruginosus</i>	priaznivý	22 párov
<i>Dryocopus martius</i>	narušený, ale nie bezprostredne ohrozený	70 párov
<i>Egretta garzetta</i>	ohrozený	1-5 párov
<i>Haliaeetus albicilla</i>	nehrotený bezprostredne	6 párov
<i>Ixobrychus minutus</i>	priaznivý	50 párov
<i>Milvus migrans</i>	kriticky ohrozený	4-7 párov
<i>Nycticorax nycticorax</i>	ohrozený	70 párov
<i>Riparia riparia</i>	ohrozený	300 párov
<i>Sterna hirundo</i>	priaznivý	200 párov
<i>Tringa totanus</i>	kriticky ohrozený	5 párov

Biotope priamo ovplyvnené projektom

Kód Natura 2000	Názov	Stav ochrany v projektovom území
*91E0	Víbovo-topoľové nížinné lužné lesy (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	nepriaznivý – pre obnovu vyžaduje periodické záplavy a erózo-sedimentačné procesy
91F0	Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (<i>Ulmenion minoris</i>)	na narušených plochách prienik invázných drevín, na väčšine pôvodných stanovišť pestovanie

		monokultúr
*91G0	Dubovo-hrabové lesy panónske	zastúpený na veľmi malej ploche
*91H0	Teplomilné submediteránne dubové lesy	zastúpený na veľmi malej ploche
3130	Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried <i>Littorelletea uniflorae</i> a/alebo <i>Isoeto- Nanojuncetea</i>	zastúpený na malej ploche, prirodzene sa už neobnovuje - vyžaduje obnovný manažment
3150	Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharion</i>	status nepriaznivý z dlhodobého hľadiska: prirodzene zaniká zazemňovaním, vznik obmedzený reguláciou toku
3260	Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitricho-Batrachion</i>	plošne silne zredukovaný, vyžaduje obnovu vodných tokov a vodného režimu
3270	Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri p. p.</i> a <i>Bidention p. p.</i>	plošne silne zredukovaný, vyžaduje obnovu vodných tokov a vodného režimu
6210	Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnom substráte s významným výskytom druhov čeľade <i>Orchidaceae</i>	zastúpený na malej ploche, prirodzene sa už neobnovuje - vyžaduje obnovný manažment
6510	Nížinné a podhorské kosné lúky	dlhodobo na ústupe – premena na monokultúry šľachtených topoľov, rozorávanie alebo zánik nevyhnutného manažmentu

STRUČNÝ POPIS PROJEKTU

Popis problému, ohrozenia

V minulosti predstavovala vnútrozemská delta Dunaja jeden z najväčších a najrozmanitejších komplexov mokradí v strednej Európe. Jej najväčšie časti boli značne poškodené počas posledných desaťročí; v súčasnosti tento stav pretrváva ako výsledok bývalých regulačných zásahov do toku rieky a slabej starostlivosti o územie. Klesajúca kvalita biotopov a viacero iných faktorov (napr. neregulované rušenie ľuďmi) viedla k veľkému úbytku populácií typických lúčnych druhov vtákov (*Cicconia nigra*, *Nycticorax nycticorax*, *Egretta garzetta*, *Riparia riparia* atď.) Dnes tlak negatívnych vplyvov pokračuje, preto sú potrebné neodkladné zásahy na obnovu, resp. záchranu a /alebo udržanie kvality a kvantity lúčnej avifauny.

Aktivity

Zoznam

- A.1: Vypracovanie matematického hydrologického modelu a výpočty
- A.2: Príprava technickej dokumentácie na revitalizáciu močiara Istragov
- A.3: Príprava technickej dokumentácie na revitalizáciu ramenného systému Dunajské kriviny
- A.4: Príprava technickej dokumentácie na výstavbu rybovodu na dvoch strategických miestach sústavy riečnych ramien
- A.5: Vypracovanie odbornej štúdie a technickej dokumentácie na revitalizáciu ramenných sústav Medveďovského a Veľkolélskeho ramena
- A.6: Vypracovanie odbornej štúdie na revitalizáciu potravných biotopov na nížinných lúkach formou pasenia
- A.7: Vypracovanie odbornej štúdie o výsadbe pôvodných drevín na tvorbu refúgií a hniezdnych miest pre ohrozené druhy vtákov
- B.1: Nákup a / alebo dlhodobý prenájom pôdy
- C.1 Revitalizácia močiara Istragov
- C.2: Revitalizácia ramennej sústavy Dunajské kriviny
- C.3: Stavba rybovodu na dvoch strategických miestach v ramennom systéme
- C.4: Revitalizácia vybraných vysušených a odrezaných riečnych ramien
- C.5: Sprietočnenie ramennej sústavy Medveďovského ramena
- C.6: Sprietočnenie ramennej sústavy Veľkolélskeho ramena
- C.7: Revitalizácia nížinných lúk ako potravných a hniezdnych biotopov vtákov

- C.8: Výsadba pôvodných drevín – obnova prirodzených vtáčích refúgií a hniezdných biotopov
- C.9: Revitalizácia kolmých riečnych brehov ako hniezdných biotopov pre vtáky
- D.1: Tvorba a údržba webstránky
- D.2: Publikovanie informačných, vzdelávacích a propagačných materiálov
- D.3: Inštalácia informačných panelov
- D.4: Inštalácia vtáčích pozorovacích veží
- D.5: Komunikácia a pravidelné stretnutia so stakeholdrami
- D.6: Prezentácie a terénne exkurzie pre študentov a verejnosť
- D.8: Prezentčná kniha Vtáky Dunajských luhov
- D.9: Prezentácia projektu na konferenciách a v médiách
- E.1: Riadenie projektu BROZ
- E.2: Hydrologický monitoring
- E.3: Monitoring vplyvu projektových aktivít na vtáchie populácie
- E.4: Monitoring vplyvu projektových aktivít na ostatnú biotu
- E.5: Účtovníctvo projektu
- E.6: Networking s inými projektami
- E.7: Audit projektu
- E.8: After-LIFE plán ochrany

Výsledky, výstupy

Zlepšenie stavu ochrany cieľových druhov vtákov z prílohy I a II/1 *Alcedo atthis*, *Anas querquedula*, *A. strepera*, *Ardea purpurea*, *Asio flammeus*, *Aythya nyroca*, *Ciconia nigra*, *Circus aeruginosus*, *C. pygargus*, *Dryocopus martius*, *Egretta garzetta*, *Haliaeetus albicilla*, *Ixobrychus minutus*, *Milvus migrans*, *Nycticorax nycticorax*, *Porzana parva*, *Riparia riparia*, *Sterna hirundo* a *Tringa totanus* v CHVÚ Dunajské luhy.

Hniezdne biotopy týchto cieľových vtáčích druhov budú obnovené alebo zlepšené na 270 ha a v dĺžke 4,1 km riečnych ramien; zlepšené potravné biotopy na 319 ha a dĺžke 16,4 km riečnych ramien.

Budú obnovené v súčasnosti vyschnuté riečne a mŕtve ramená (obnovená dodávka vody): močiar Istragov (77 ha), systém riečnych ramien Dunajské kriviny (2 ha a 1,4 km) a vybrané malé vyschnuté riečne ramená (18 ha).

Obnovená napojenosť riečneho ramena, vodný režim a tokové podmienky: systém riečnych ramien Medvedovského ramena (4 km), systém riečnych ramien Veľkolélskeho ramena (5,5 km), vybrané malé izolované riečne ramená (18 ha, 4 km).

Postavené dva rybovody na strategických miestach ľavobrežného systému riečnych ramien medzi Dobrohošťou a Sapom.

Obnovených minimálne 150 ha nížinných lúk so zavedeným pravidelným obhospodarovaním na troch lokalitách.

Zalesnených minimálne 35 ha pôdy pôvodnými druhmi drevín, spolu zasadených minimálne 15 000 mladých stromov.

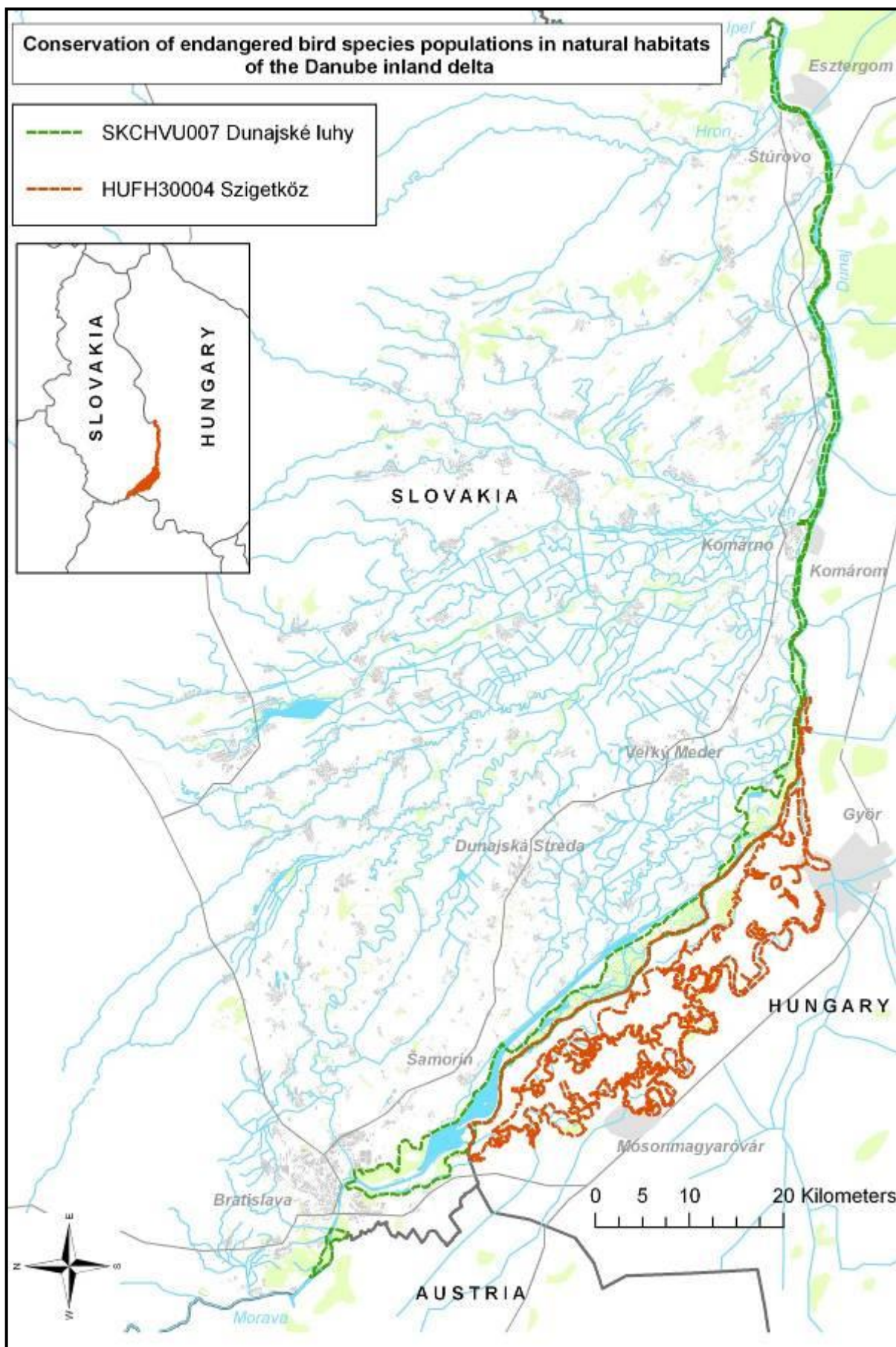
Umiestnených minimálne 10 nových rámp, obmedzený nelegálny vjazd áut na piatich lokalitách.

Obnovené kolmé riečne brehy v minimálnej dĺžke 25 m na 4 miestach – tvorba hniezdných biotopov pre brehuľu riečnu *Riparia riparia*.

Významné obmedzenie vyrušovania citlivých druhov človekom na minimálne 2 014 ha.

Zvýšené povedomie o cieľových vtáčích druhoch, revitalizácii riek a otázkach ochrany prírody, vydané a distribuované informačné a propagačné materiály (brožúra/3 500 výtlačkov, letáky/7 000, nálepky/15 000, pohľadnice/5 000, plagáty/3 000, kalendáre/8 000, správa pre verejnosť/1 000, atď.), inštalovaných 20 informačných panelov, vydaná reprezentačná publikácia (800 výtlačkov), založená, udržiavaná a navštevovaná webstránka, projekt propagovaný v miestnych, regionálnych, národných a medzinárodných médiách.

MAPA PROJEKTU

POPIS PROJEKTOVÝCH AKTIVÍT

A. Prípravné aktivity, vypracovanie manažmentových a/alebo akčných plánov

AKTIVITA A.1: Vypracovanie matematického hydrologického modelu a výpočty

Stručný popis: Bude vypracovaný matematický hydrologický model časti ľavostrannej ramennej sústavy Dunaja. Použitím HEC-Ras softvéru vyvinieme 1D hydrologický numerický model pre anastomujúci úsek Dunaja pre lokality Istragov a Dunajské kriviny. Hydrologický numerický model bude zahŕňať geodeticky zamerané ramená v lokalite Istragov od ČS Dedinský ostrov až po vyústenie ramena do starého koryta Dunaja. . To isté sa bude riešiť aj v lokalite Dunajské kriviny (v jednoduchšom rozsahu). Výsledkom hydrologického modelovania daného územia bude stanovenie prípadnej potreby, miesta a rozsah úprav koryta, následne určenie miest na realizáciu hydrotechnických (vzdúvacích resp. odberných) objektov, ich tvar a parametre, ako aj optimalizovanie prietokového a hladinového režimu na danom území.

Zodpovedný partner: VVB

Očakávané výsledky: Zlepšenie a spresnenie plánovania a realizáciu viacerých revitalizačných opatrení v ramennej sústave. Hlavné výsledky budú zahŕňať aplikáciu modelu do aktivít navrhovaných v cieľovej lokalite – výpočty zdefinujú všetky požadované technické parametre hydrotechnických štruktúr a primeraného vodného režimu.

AKTIVITA A.2: Príprava technickej dokumentácie na revitalizáciu močiara Istragov

Stručný popis: Bude vypracovaná dokumentácia – návrh na obnovenie močiara Istragov. Súčasne sa vypracuje aj potrebná technická dokumentácia zásahov a potrebných hydrotechnických objektov za účelom získania stavebného povolenia a následnej realizácie. Táto sa začne realizovať až po dodaní výstupov aktivity A.1, ale bude dokončená čo najskôr v počiatočnej fáze projektu, aby bol dostatok času k zabezpečeniu realizácie následnej aktivity C.1.

Zodpovedný partner: VVB

Očakávané výsledky: Bude spracovaná projektová dokumentácia na obnovu močiara Istragov. Okrem toho bude spracovaná dokumentácia na získanie stavebného povolenia v súlade s platnou legislatívou s prihliadnutím najmä na zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

AKTIVITA A.3: Príprava technickej dokumentácie na revitalizáciu ramena Dunajské kriviny

Stručný popis: Vypracuje sa potrebná dokumentácia na obnovenie biotopu vyschnutého ramena Dunajské kriviny. Súčasne sa vypracuje aj potrebná technická dokumentácia zásahov a potrebných hydrotechnických objektov za účelom získania stavebného povolenia a následnej realizácie. Táto sa začne realizovať až po dodaní výstupov aktivity A.1 so začiatkom v prvej polovici realizácie projektu.

Zodpovedný partner: VVB

Očakávané výsledky: Bude spracovaná projektová dokumentácia na obnovu biotopu Dunajské kriviny. Okrem toho bude spracovaná dokumentácia na získanie stavebného povolenia v súlade s platnou legislatívou s prihliadnutím najmä na zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

AKTIVITA A.4: Príprava technickej dokumentácie na výstavbu rybovodu na dvoch strategických miestach sústavy riečnych ramien

Stručný popis: Najprv sa vypracuje ichtyologická štúdia za účelom definovania ekologických potrieb rôznych druhov rýb, ktoré budú využívať rybovod na migráciu a ich nárokov na technické zabezpečenie pri prekonávaní bariér. Na základe tejto štúdie sa vypracuje potrebná technická dokumentácia rybovodu za účelom získania stavebného povolenia a následnej realizácie. Táto sa začne realizovať až po dodaní výstupov aktivity A.1. Aktivita bude realizovaná v prvej polovici projektu. . Strategické lokality na výstavbu rybovodu boli určené za

účelom dosiahnutia maximálneho pozitívneho efektu a zlepšenia čo najväčšej priechodnosti ramennej sústavy pre ryby.

Zodpovedný partner: VVB

Očakávané výsledky: Budú vypracované odborné štúdie definujúce požadované parametre a lokalitu umiestnenia rybovodu. Podľa nich sa spracuje technická dokumentácia na vybudovanie rybovodu v danej lokalite na získanie stavebného povolenia v súlade s platnou legislatívou s prihliadnutím najmä na zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny..

AKTIVITA A.5: Vypracovanie odbornej štúdie a technickej dokumentácie na revitalizáciu ramenných sústav Medveďovského a Veľkolélskeho ramena

Stručný popis: Detailný terénny prieskum, ktorý bude nasledovaný detailnou štúdiou možného obnovného zásahu a jeho ekologických, technických a právnych limitov. Na základe tejto štúdie bude spracovaná technická dokumentácia obnovy riečnych systémov Medveďovského ramena a Veľkolélskeho ramena. Bude potrebné spracovať technickú dokumentáciu podľa Stavebného zákona č. 50/1977. Technická dokumentácia bude obsahovať popis obnovných aktivít, mapy s ich lokalizáciou v teréne a ich vzťahy k iným objektom, prierezové mapy rôznych úsekov riečnych ramien, mapy s pozdĺžnymi rezmi riečného dna s výškou čiastočných bodov a sektorov a detailný rozpočet. Technickú dokumentáciu vypracujú autorizovaní inžinieri. Stavebné povolenia budú v prípade potreby vydané na základe technickej dokumentácie miestne príslušným stavebným úradom. Na pripomienkovanie projektu budú pozvané všetky ovplyvnené strany – orgány zodpovedné za vodné hospodárstvo, ochranu prírody, lesníctvo, príslušní majitelia pozemkov atď.

Zodpovedný partner: Agravia - do 31.12.2010

BROZ – od 1.1.2011

Očakávané výsledky: Pre riečne systémy Medveďovské rameno a Veľkolélske rameno bude vypracovaná odborná štúdia a dve sady technickej projektovej dokumentácie. Obe budú predložené kompetentným orgánom a schválené. Takisto budú získané všetky potrebné povolenia a výnimky zo zákona 543/2002 o ochrane prírody a krajiny.

AKTIVITA A.6: Vypracovanie odbornej štúdie na revitalizáciu potravných biotopov na nížinných lúkach formou pasenia

Stručný popis: Budú zmapované všetky potenciálne lokality vhodné na obnovu lúk v projektovom území. Štúdia vyberie lokality, kde má obnova nížinných lúk pasením najväčší potenciál a zároveň prináša jasný benefit pre cieľové vtáčie druhy a obnovu ich biotopov. Štúdia navrhne najlepšie metódy a modely pasenia pre obnovu lúk pre konkrétne lokality, zloženie pasúcich sa zvierat, ich počet na hektár, čas v roku atď. Keďže väčšina projektového územia je periodicky zaplavovaná, je potrebné navrhnuť aj miesta pre dočasné uchovanie zvierat počas záplav v projektovom území aj mimo neho.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Vypracovaná odborná štúdia s návrhmi na obnovu nížinných lúk pasením vrátane máp.

AKTIVITA A.7: Vypracovanie odbornej štúdie o výsadbe pôvodných drevín na tvorbu refúgií a hniezdných miest pre ohrozené druhy vtákov

Stručný popis: Štúdia zmapuje možné miesta na vysádzanie prirodzených drevín v projektovom území. Štúdia bude pozostávať zo zoznamu špecifikovaných lokalít vhodných na výsadbu (vrátane právneho stavu a vlastníctva území), odporúčaní na drevinovú skladbu pre každú lokalitu a relatívny význam každej lokality z pohľadu cieľových vtáčích druhov. Štúdia bude vypracovaná na začiatku projektu.

Zodpovedný partner: Agravia - do 31.12.2010

BROZ – od 1.1.2011

Očakávané výsledky: Odborná štúdia bude zahŕňať lokality a návrhy na výsadbu prirodzených drevín a porovnanie možných vplyvov pri využití rôznych alternatív na cieľové druhy vtákov.

B. Nákup / prenájom pôdy

AKTIVITA B.1: Nákup a / alebo dlhodobý prenájom pôdy

Stručný popis: Pozemky budú zakúpené/prenajaté predovšetkým na strategických lokalitách a v susedstve existujúcich zón ochrany prírody (prírodných rezerváciách, na pozemkoch vo vlastníctve/prenájme BROZ). V projektovom území bolo na nákup alebo dlhodobý prenájom pre ochrannárske účely vybraných niekoľko oblastí významných pre cieľové vtáčie druhy. Tieto oblasti sú dôležité ako hniezdne, potravné a/alebo ako odpočinkové lokality ohrozených vtáčích druhov alebo ako nárazníkové zóny takýchto lokalít. Cieľové územie zahŕňa prírodné biotopy alebo degradovanú pôdu s vysokým revitalizačným potenciálom. Potenciálne územie pre výkup/prenájom pozemkov je celé projektové územie.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Očakáva sa získanie spolu 95 hektárov, z čoho bude 62 ha zakúpených a 33 ha dlhodobo prenájatých.

C. Konkrétne ochrannárske aktivity

AKTIVITA C.1: Revitalizácia močiaru Istragov

Stručný popis: Istragov bol pôvodne rozsiahlym riečnym močiarom (77 ha), tvoreným mozaikou porastov trstia, otvorených plytkých vodných plôch a rôznymi typmi močiarov. Od roku 1992 je vysušený. Je navrhnuté nové riešenie, ktoré umožní priviesť vodu naspäť do lokality počas prevádzky VD Gabčíkovo. V prípade potreby sa upraví časť prívodného kanálu, ktorý zabezpečí prísun vody do lokality. Tento kanál spojí už existujúce fragmenty riečnych ramien, mokrade a kanále. Ten zabezpečí prítok vody pre čerpaciu stanicu Dedinský ostrov, lokalizovanú na protipovodňovej hrádzi, a voda bude prúdiť cez čerpaciu stanicu priamo k močiaru Istragov. Riadiaci systém Čerpacej stanice Dedinský ostrov bude doplnený potrebným technickým vybavením, ktorý umožňuje kontrolovať prívod vody cez hrádzu do oblasti močiaru Istragov a regulovať tak množstvo vody. Cez riečne rameno Istragova bude voda privádzaná do oblasti močiaru. Aby sa zabezpečila potrebná výška hladiny, na vybraných miestach sa realizujú podľa výstupov A1 a A2 vzdúvacie objekty (prehrádzky), ktoré budú vybavené limnigrafickými stanicami, ktoré budú na diaľku odovzdávať informácie riadiacemu systému ČS. Množstvo pritekajúcej vody bude možné regulovať podľa stavu vodných hladín v lokalite.

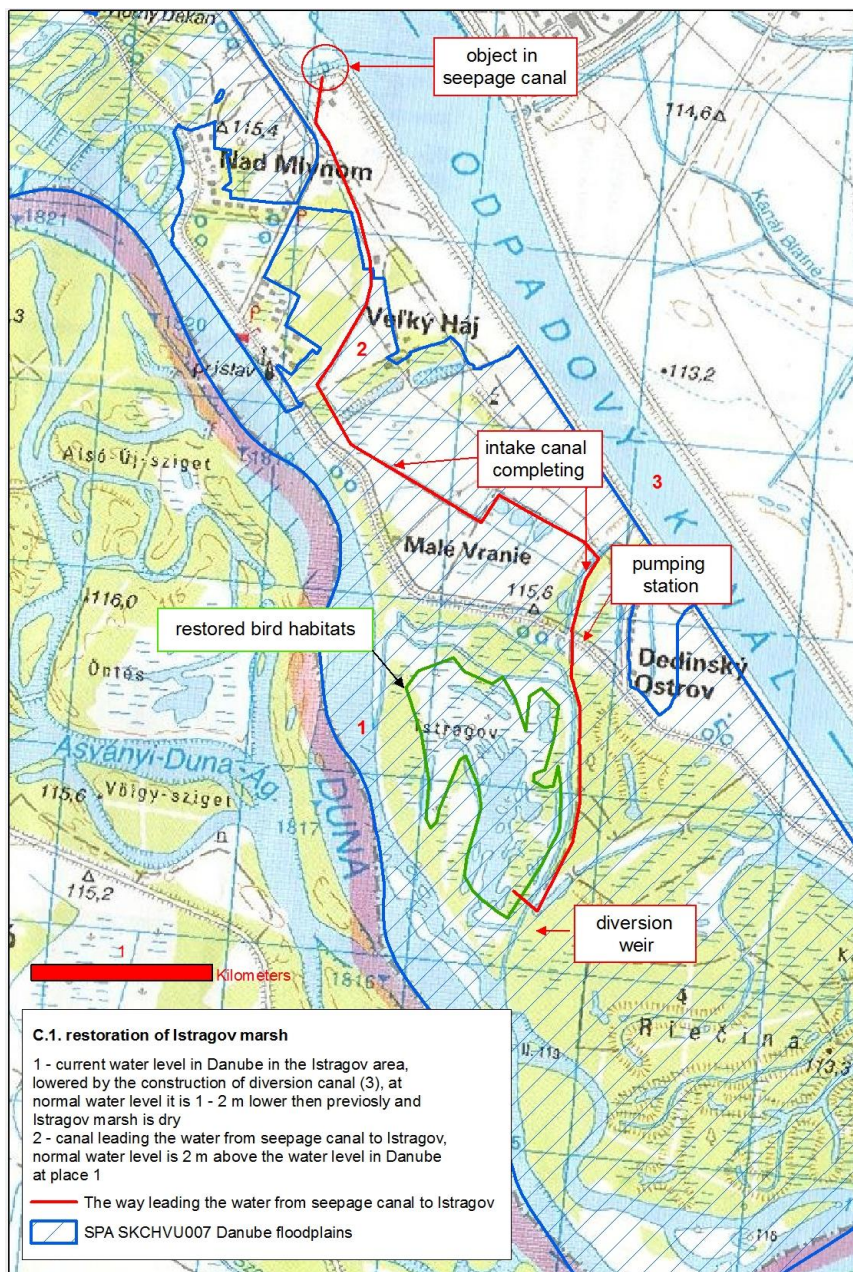
Výška hladiny v mieste, kde voda nateká do systému kanálov a následne do močiaru Istragov bude zvýšená: (1) utesnením kritického úseku prívodných kanálov vhodným materiálom, čo zabezpečí zníženie infiltrácie privádzanej vody do podlažia; (2) rekonštrukciou objektu umiestneného na konci pravostranného priesakového kanála.

Utesnenie kritického úseku prívodných kanálov bude realizované iba v oblasti územia Natura 2000 – SPA SKCHVU007 Dunajské luhy. Rekonštrukcia objektu na konci priesakového kanála, ktorý sa nachádza na okraji územia Natura 2000 (nie je súčasťou SPA SKCHVU007 Dunajské luhy; vid'. mapa) je mimoriadne dôležitá a má strategický význam pre vodný režim a výšku vodnej hladiny vo veľkej časti projektového územia ako aj CHVÚ. Vlastníkom objektu je pridružený príjemca zodpovedný za realizáciu aktivity – VVB. VVB taktiež manipuluje s objektom a po ukončení projektu bude zaisťovať údržbu a manažment objektu.

Zodpovedný partner: VVB

Očakávané výsledky: Bude obnovený veľký komplex mokradí o rozlohe 770 000 m² spĺňajúci hniezdne a potravné nároky pre cieľové druhy vtáctva. Dosiahne sa celkové zlepšenie stavu cieľových druhov vtákov v celom projektovom území. Taktiež sa zlepší prívod vody aj do príľahlých oblastí a vyrušovanie citlivých druhov človekom bude obmedzené na celkovej ploche 55 ha.

Obr. Rekonštrukcia objektu na priesakovom kanály (zvýraznený v červenom kruhu)

AKTIVITA C.2: Revitalizácia ramena Dunajské kriviny

Stručný popis: Lokalita Dunajské kriviny je situovaná v hornej časti rozsiahleho ramenného systému medzi Dobrohošťou a Sapom. Nachádza sa tu jedno riečne rameno, ktorého zásobovanie vodou z prívodného kanála do ľavostranného ramenného systému je možné len čiastočne, a to len v období záplav. Toto rameno zásobovalo vodou priľahlé bažiny – značne poškodený biotop, ktorý je počas roka prevažne suchý alebo trpí nedostatkom vody. Predstavuje prvú sekciu ramenného systému a je situovaný medzi náпустným objektom a líniou A. Táto nepriaznivá situácia môže byť zlepšená dvoma spôsobmi:

1. úpravou odberného objektu z prívodného kanála do ramennej sústavy pri lokalite Dunajské kriviny.
2. Zvýšenie vodnej hladiny nad líniou A. Toto môže byť dosiahnuté napr. inštaláciou pružinovej klapky na prepade prehrádzky (línie) A. Po tomto opatrení stúpne hladina vody približne o 40 cm..

Zodpovedný partner: VVB

Očakávané výsledky: Alternatíva 1: Bude upravený resp. doplnený pôvodne vybudovaný odberný objekt a zabezpečený prívod vody do biotopu v lokalite Dunajské kriviny.

Alternatíva 2: Bude nainštalovaná pružinová klapka na prehrádzke línie A, vodná hladina v sekcii stúpne o 40 cm..

: Pri oboch alternatívach teda dôjde k zlepšeniu stavu priľahlých lesných porastov v dôsledku aspoň čiastočnej dotácie vodou do vyschnutého ramena. Vytvorí sa nové potravné možnosti pre cieľové druhy vtákov, bude obnovených cca. 5 000 m² mokradí, a čiastočne obnovené suché riečne ramená .

AKTIVITA C.3: Stavba rybovodu na dvoch strategických miestach v ramennom systéme

Stručný popis: Na dvoch strategických miestach v ľavostrannom ramennom systéme medzi Dobrohošťou a Sapom budú postavené rybovody. Existujúce objekty - línie (prehrádzky) v ramennom systéme udržiavajúce hladiny vody na stanovenej úrovni sú pre ryby prekážkou. Rozdiely hladín na prehrádzkach sú príliš veľké a vodný prúd priepustoch je príliš rýchly pre nižinné druhy rýb.. Umiestnenie a typ rybovodu vyplýva z akcie A.1 a A.4.

Zodpovedný partner: VVB

Očakávané výsledky: Postavené dva rybovody na miestach s maximálnym vplyvom na redukciu migračnej bariéry pre ryby. Zlepší sa výskyt rýb v systéme riečnych ramien. Obnovený prístup k nerisiskám. Vyššia dostupnosť zdrojov potravy pre cieľové druhy vtákov.

AKTIVITA C.4: Revitalizácia vybraných vysušených a odrezaných riečnych ramien

Stručný popis: Na šiestich miestach projektového územia Dunajské luhy sa obnovia zničené alebo vyschnuté ramená Dunaja. Lokality budú upresnené po podrobnom preverení a preskúšaní účinnosti opatrení. Počet vhodných lokalít na obnovu ramien je oveľa väčší. Na základe rekognoscácie v teréne budú vybrané oblasti s najefektívnejšou možnosťou obnovy a s najvýznamnejším efektom pre ochranu prírody. Obnova bude realizovaná pripojením oddelených ramien k hlavnému systému ramien a odstránením rôznych prekážok. Z ramien budú odstránené zvyšky po lesníckej činnosti . Pre tento druh revitalizačnej akcie nie sú potrebné stavebné povolenia. Je potrebné prerokovať návrhy a získať súhlas vlastníkov a obhospodarovateľov príslušných pozemkov.

Zodpovedný partner: VVB

Očakávané výsledky: Odstránenie prekážok v systéme riečnych ramien zlepší vodný režim a spojitosť systému riečnych ramien na šiestich lokalitách. Predpokladá sa, že minimálne 2 500 m riečnych ramien bude znovu pripojených a 180 000 m² obnovených. Zároveň budú odstránené prekážky pre migráciu vodných organizmov. Očakáva sa nárast populácie rýb a obojživelníkov – potravný základ cieľových druhov vtáctva. Zamedzením prístupu k niektorým miestam sa na ploche 16 ha dosiahne aj značný pokles vyrušovania citlivých druhov ľuďmi.

AKTIVITA C.5: Sprietočnenie ramennej sústavy Medveďovského ramena

Stručný popis: Bude otvorený jeden alebo dva pôvodné vtoky do Medveďovského ramena. Od naplaveného materiálu sa musí vyčistiť iba prvých 30 m ramena. Zvyšok ramena nie je naplnený sedimentmi vo zvýšenej miere. Tieto sedimenty budú odstránené obnoveným prúdom a dynamikou vody. Otvorením prítoku do riečneho ramena vznikne jeden ostrov bez prístupu na pevnú zem (alebo dva ostrovy, ak sa otvoria dva prítoky).

Zodpovedný partner: Agravia - do 31.12.2010

BROZ – od 1.1.2011

Očakávané výsledky: Ramenná sústava Medveďovské rameno bude obnovená na celej svojej dĺžke. Spolu bude obnovených asi 4 000 m riečnych ramien a antropogénne rušenie citlivých druhov bude redukované na 50 ha. Obnoví sa prirodzený tokový režim a dynamika vody. Zlepší sa stav ochrany asi 10 ha prioritného biotopu 91E0*, biotop 3270 bude obnovený na

rozlohe 2 ha. Nárast populácie reofilných druhov rýb.

AKTIVITA C.6: Sprietočnenie ramennej sústavy Veľkolélskeho ramena

Stručný popis: Celková obnova ramien, odstránenie hatí a otvorenie všetkých horných aj dolných otvorov by boli extrémne nákladné. Preto navrhujeme len čiastočnú obnovu, ktorá môže podstatne zmeniť celú situáciu a priniesť dobrý úžitok v porovnaní s vplyvmi na ochranu prírody – otvorenie jedného z prítokov, prerušenie betónovej hrádze a otvorenie hlavného odtoku na konci ramena. Prerušenie betónovej hrádze vytvorí veľký priestor pre vodný tok a redukuje tak bariérový efekt. Otvorenie vtoku a odtoku napomôže prúdeniu vody, ktoré prirodzene odnesie časť sedimentov z riečneho ramena. Prístup na ostrov bude zabezpečený mostom vybudovaným z rozložiteľných panelov nad prerušeným úsekom hrádze. Pokiaľ bude nutné zakázať prístup na ostrov, panely sa z mosta odstránia.

Zodpovedný partner: Agravia - do 31.12.2010

BROZ – od 1.1.2011

Očakávané výsledky: Toková kapacita Veľkolélskeho ramena bude obnovená v dĺžke 5 500 m. Sčasti budú odstránené hlavné bariéry (betónová hrádza, opevnenie brehov Dunaja) čo umožní migráciu rýb na neresiská. Budú obnovené potravné a hniezdne biotopy pre cieľové druhy vtákov. Zníži sa antropogénne vyrušovanie na výmeru 263 ha.

AKTIVITA C.7: Revitalizácia nížinných lúk ako potravných a hniezdných biotopov vtákov

Stručný popis: Pasenie rozličných druhov domácich zvierat bol tradičný spôsob využívania trávnych porastov v projektovom území v minulosti. Lúčne biotopy budú obnovené prostredníctvom pasenia podľa vypracovanej štúdie. Najlepší efekt bude dosiahnutý použitím rozličných druhov zvierat, ktoré majú rôzne potravné nároky a odlišný spôsob pasenia. Je potrebné predovšetkým obnoviť lúky, ktoré boli opustené len pred pár rokmi a preto nemajú vyhovujúce podmienky. Pasenie takisto vyrušuje hmyz a drobné cicavce, ktoré sa potom ľahšie stanú korisťou pre vtáky a vytvára podmienky pre druhy špecializujúce sa na živočíšne exkrementy. Pre pastvu budú zakúpené zvieratá, ktoré sa v území tradične využívali – kravy, ovce, kozy a kone. Spolu s tým sa zakúpi a inštaluje aj potrebná infraštruktúra ako elektrické oplotenie, pevné oplotenie a napájadlá. Bude vytvorený a obnovený biotop 6510 – Nížinné a podhorské kosné lúky.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Obnovených minimálne 150 ha lúk. Obnovené tradičné pasenie zvieratami. Zakúpené zvieratá: kravy (70), ovce (100), kozy (20) a kone (10) a zavedený funkčný systém pasenia. Zakúpené prenosné elektrické oplôtky, pevné oplotenie a napájadlá. Vytvorených minimálne 150 ha biotopov pre cieľové druhy.

AKTIVITA C.8: Výsadba pôvodných drevín – obnova prirodzených vtáčích refúgií a hniezdných biotopov

Stručný popis: Hniezdne podmienky a útočiská vtákov budú obnovené výsadbou prirodzených drevín dvoma rôznymi spôsobmi, založenými na odbornej štúdií:

1. Výsadba skupín prirodzených drevín pomedzi a do plantáží hybridných topoľov.
2. Výsadba celých lesných porastov prirodzených drevín na miestach, kde boli hybridné topole vyťažené a odstránené.

Tvorba lesných biotopov bude realizovaná výsadbou mladých stromkov (1-5 ročné, 30 000 exemplárov), výsevom semien (50 000) a dodatočnými podpornými opatreniami, ktoré podporia prirodzenú obnovu lesa (odkryv pôdy). Nasledovné 3 roky po výsadbe bude prebiehať starostlivosť o sadenice na ochranu pred ožieraním poľovnou zverou, prerastaním burinou a podobne. Cieľom je vytvoriť podmienky priaznivé pre cieľové druhy vtákov. Hniezdne a potravné biotopy a refúgiá vtákov nie sú vždy biotopmi, ktoré sa dajú identifikovať botanickou klasifikáciou alebo ako biotopy podľa smernice o biotopoch.

Zodpovedný partner: Agravia - do 31.12.2010

BROZ – od 1.1.2011

Očakávané výsledky: Obnovených minimálne 150 000 m² vrbovo-topoľových nížinných lužných lesov (91E0*) a 200 000 m² dubovo-brestovo-jaseňových nížinných lužných lesov (91F0) na územiach, ktoré dnes zaberajú plantáže hybridných topoľov. Vysadených minimálne 25 skupín pôvodných stromov vnútri plantáží hybridných topoľov. Dohromady zasadených 30 000 mladých stromov.

AKTIVITA C.9: Revitalizácia kolmých riečnych brehov ako hniezdných biotopov pre vtáky

Stručný popis: Na štyroch vybraných úsekoch Dunaja budú odstránené existujúce brehové opevnenia (vytvorené z veľkých balvanov), čím sa obnovia kolmé riečne brehy. Najviac materiálu bude odstráneného pomocou bagrovacej lode aby sa minimalizovalo poškodenie brehovej vegetácie. Dodatočné práce sa spravia bagrom z brehu. Odstránené kamene odvezie transportná loď a deponuje na vhodnom mieste. Každý úsek bude minimálne 25 m dlhý, dva úseky budú lokalizované v hornej časti CHVÚ Dunajské luhy v Bratislave a dva úseky budú lokalizované v dolnej časti CHVÚ Dunajské luhy pod Medveďovom. Úseky budú vybrané tak, aby sa zabránilo nebezpečenstvu nadmernej bočnej erózie. Príslušné pozemky budú vo vlastníctve jedného z partnerov alebo vo vlastníctve Slovenskej republiky (v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku), preto je vylúčená možnosť znehodnotenia súkromných pozemkov.

Zodpovedný partner: Agravia

Očakávané výsledky: Obnovené kolmé riečne brehy na štyroch úsekoch rieky Dunaj (minimálne 4x25 m) a obnovené hniezdné biotopy *Riparia riparia*. Vytvorené podmienky pre výrazný nárast druhov v CHVÚ Dunajské luhy.

D. Povedomie verejnosti a propagácia výsledkov

AKTIVITA D.1: Tvorba a údržba webstránky

Stručný popis: Bude vytvorená a pravidelne udržiavaná webstránka s atraktívnym dizajnom informujúca o projektových aktivitách. Webstránka bude prezentovať ciele projektu, dôvody implementácie projektu, projektové aktivity a vývoj projektu, pozvánky na verejné akcie atď.; a preto bude zvyšovať povedomie verejnosti a šíriť výsledky projektu.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Vytvorená, udržiavaná a propagovaná webstránka projektu.

AKTIVITA D.2: Publikovanie informačných, vzdelávacích a propagačných materiálov

Stručný popis: Bude vyprodukované široké spektrum informačných a vzdelávacích materiálov za účelom zvýšenia povedomia verejnosti a šírenia ochranárskych úspechov projektu. Brožúra, správa pre verejnosť, letáky, nálepky, pohľadnice, plagáty, kalendáre budú informovať o projekte a jeho význame pre ochranu populácií ohrozených vtáčích druhov a implementáciu Smernice o biotopoch a Smernice o vtákoch v rámci programu LIFE+ a o európskej sieti chránených území Natura 2000. Brožúra, správa pre verejnosť a letáky budú vyrobené aj v maďarskej a anglickej verzii. Informačné materiály budú navrhnuté pre širokú verejnosť, ale takisto aj pre rôzne skupiny stakeholdrov (vlastníci a užívatelia pôdy, miestni obyvatelia a komunity, turisti a návštevníci, rybárske a poľovné združenia atď.).

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Vyrobené a distribuované informačné, vzdelávacie a propagačné materiály: brožúra (3 500 výtlačkov), správa pre verejnosť (1 000), letáky (7 000), nálepky (15 000), pohľadnice (5 000), plagáty (3 000), kalendáre (8 000), trička (500), perá (1 500), hrnčeky (300), plyšové zvieratká (500).

AKTIVITA D.3: Inštalácia informačných panelov

Stručný popis: Pozdĺž projektového územia od Bratislavy po Štúrovo budú inštalované informačné panely, obvykle na miestach vstupu na protipovodňovú hrádzu. Projektové územie je veľmi populárnou oblasťou pre voľnočasové aktivity obyvateľov hlavného mesta a je to takisto frekventovaná cyklistická cesta, súčasť medzinárodnej cyklistickej trasy Passau – Viedeň – Bratislava – Budapešť. Informačné panely budú prezentovať prírodné hodnoty územia textom a obrázkami (biotopy, druhy zvierat a rastlín a špeciálne vtákov) v prístupnej forme s jednoduchou mapou projektového územia, ďalej ciele projektu a jeho hlavné aktivity. Informačné panely poskytnú komplexnú informáciu o lužných ekosystémoch a ich vtáčích obyvateľoch, miestom systéme ochrany prírody, špeciálne vo vzťahu k implementácii smerníc o vtákoch a biotopoch. Informácie budú v slovenskom, maďarskom, nemeckom a anglickom jazyku.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: 20 informačných panelov inštalovaných pozdĺž projektového územia.

AKTIVITA D.4: Inštalácia vtáčích pozorovacích veží

Stručný popis: V projektovom území budú inštalované dve veže na pozorovanie vtáctva a iných živočíchov. Pre návštevníkov na Slovensku a podobne aj v Maďarsku nie sú k dispozícii žiadne podobné zariadenia na pozorovanie a ukážku prírodného života – predovšetkým plachých živočíchov. Existuje niekoľko lokalít, kde je možné pozorovať krmiace sa bociany a volavky (*Ciconia nigra*, *C. ciconia*, *Ardea cinerea*, *A. purpurea*, *Egretta alba*, *E. garzetta*, *Nycticorax nycticorax*). Ďalšou dobrou možnosťou je pozorovanie obrovských počtov zimujúcich a migrujúcich druhov (*Anser albifrons*, *A. anser*, *A. fabalis*, *Aythya fuligula*, *A. ferina*, *Bucephaland clangula*, *Chlidonias niger*, *Haliaeetus albicilla*, *Mergus albellus*, *Phalacrocorax pygmeus*, *Sterna hirundo*, *Calidris* spp., *Tringa* spp. atď.).

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Budú postavené dve pozorovacie veže pre pozorovanie vtákov (a iných divožijúcich zvierat) a budú využívané návštevníkmi.

AKTIVITA D.5: Komunikácia a pravidelné stretnutia so stakeholdrami

Stručný popis: Budú zorganizované stretnutia so všetkými relevantnými stakeholdrami (obce, vlastníci a užívatelia pôdy) a štátnymi orgánmi (obvodné a krajské úrady životného prostredia, obvodné a krajské lesné úrady, štátna a obecná polícia, SIŽP atď.). Na týchto stretnutiach budú riešené aktuálne ochrannárske problémy projektového územia, ktorých riešenie je v kompetencii zahrnutých organizácií. Táto aktivita bude realizovaná pravidelne počas celého obdobia trvania projektu.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Počas celého projektu bude prebiehať komunikácia so stakeholdrami a bude zorganizovaných 15 stretnutí so stakeholdrami. Každé stretnutie navštívi v priemere 6 zástupcov stakeholdrov. Témy stretnutí: existujúce predpisy a ich uplatnenie na vybrané lokality, význam vybraných lokalít pre prírodu a ochranu vtákov, podpora fungovania modelov ochrany prírody z iných chránených území, koordinácia aktivít stakeholdrov na riešenie ochrannárskych problémov, reguláciu návštevníkov, tok informácií o chránených územiach, vrátanie miestnych obyvateľov.

AKTIVITA D.6: Prezentácie a terénne exkurzie pre študentov a verejnosť

Stručný popis: Budú zrealizované početné prezentácie a terénne exkurzie pre študentov a verejnosť. Budú zorganizované rôzne akcie v teréne, kde sa návštevníci môžu aktívne zúčastniť jednoduchých aktivít ochrany prírody ako zber a odstraňovanie odpadu, značenie chránených území atď. Odborný sprievodca zabezpečí, že návštevníci budú mať z akcie čo najlepší zážitok (technické vysvetlenia, informácie, odpovede na otázky, atraktívne prírodné úkazy, pozorovanie prírody atď.) a zároveň že nespôsobia žiadnu škodu na prírode a životnom prostredí.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Uskutočnených 10 prezentácií pre študentov (spolu očakávaných 200 ľudí), 20 exkurzií pre študentov so sprievodcom (spolu očakávaných 150 ľudí), 10 prezentácií pre verejnosť (spolu očakávaných 200 ľudí) a 15 exkurzií pre verejnosť so sprievodcom (spolu očakávaných 100 ľudí).

AKTIVITA D.8: Prezentačná kniha Vtáky Dunajských luhov

Stručný popis: Bude spracovaná a publikovaná komplexná kniha o oboch častiach projektového územia zameraná predovšetkým na vtáky a ich biotopy. Zameria sa na všeobecné časti projektového územia a širokú prezentáciu súčasných vedomostí o vtáčej faune projektového územia. Kniha zosumarizuje existujúce údaje spolu s novými výsledkami získanými počas monitoringu projektu. Zámerom knihy je zosumarizovať vedecké údaje a prezentovať ich spôsobom prijateľným pre širšie publikum.

Zodpovedný partner: PriF UK

Očakávané výsledky: Reprezentačná publikácia "Vtáky Dunajských luhov" publikovaná na konci projektu, 800 výtlačkov, 300 strán s textom, tabuľkami, grafmi, mapami a fotografiami.

AKTIVITA D.9: Prezentácia projektu na konferenciách a v médiách

Stručný popis: Propagácia projektu, jeho cieľov, metód a ochranných úspechov je užitočná aj pre podporu implementácie projektu a na zvýšenie povedomia verejnosti. Projekt bude prezentovaný odbornému publiku na konferenciách a odborných stretnutiach a širokej verejnosti prostredníctvom médií. Konferencie sa budú konať v projektových krajinách ale aj inde v zahraničí. Budú zavedené pravidelné kontakty s médiami – novinami, časopismi, rádiami, televíziou a na miestnej, regionálnej a národnej úrovni. Informácie pre tlač budú publikované pravidelne formou tlačových správ, mediálnych brífingov, interview, reportáží z terénu atď. Projekt a jeho ciele bude propagovať množstvo mediálnych výstupov.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Projekt prezentovaný na minimálne 5 konferenciách, zorganizované 4 tlačové konferencie, distribuovaných 10 tlačových správ, publikovaných 50 článkov o projekte, vysielaných 10 rozhlasových interview, vysielaných 5 televíznych šotov.

E. Manažment projektu a monitoring

AKTIVITA E.1: Riadenie projektu BROZ

Stručný popis: Projektoví pracovníci budú zamestnaní počas celej doby trvania projektu. Externí subdodávatelia, poskytovatelia tovarov a služieb budú vyberaní verejnými tendrami podľa rozvrhu realizácie projektu. Projektová kancelária bude sídliť v Bratislave. Na projekte budú zamestnaní: projektový manažér, asistent projektového manažéra, účtovník, manažér pre médiá a prácu s verejnosťou. Na začiatku projektu bude zo zástupcov projektových partnerov a zástupcov Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy chránenej krajiny Szigetköz, nezávislej vedeckej autority, slovenského a maďarského ministerstva životného prostredia menovaný Riadiaci výbor projektu.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Spôľahlivá realizácia projektu. Budú predložené nasledujúce dokumenty: pravidelné správy o postupe projektu, priebežná správa a záverečná správa.

AKTIVITA E.2: Hydrologický a hydrobiologický monitoring

Stručný popis: Budú sa monitorovať hydrologické a hydrobiologické parametre vody v sledovaných lokalitách a v sledovanom období, ďalej morfológické, fyzikálno-chemické a takisto aj podporné biologické vlastnosti. Na základe získaných výsledkov o kvalite vody a vlastnostiach a stave vodného prostredia môže byť pripravená charakterizácia. Monitoring bude využitý na špecifikáciu návrhov revitalizačných prác a ich vplyvu na vodné prostredie. Pravidelne sa bude realizovať monitoring nasledovných vlastností. Merania fyzikálno-chemických vlastností budú zosúladené s meraniami biologických vlastností:

Zodpovedný partner: VVB

Očakávané výsledky: Výsledky monitoringu spracované vo forme Záverečnej správy vrátane máp ekologického stavu.

AKTIVITA E.3: Monitoring vplyvu projektových aktivít na vtáče populácie

Stručný popis: V projektovom území bude uskutočnený kvalitatívny a kvantitatívny ornitologický výskum. Prvou prioritou bude mapovanie hniezdných párov cieľových druhov na celej ploche projektového územia. Druhou prioritou bude monitoring vtáčích druhov na miestach implementácie konkrétnych ochranárskych aktivít. Nakoniec bude ornitologický výskum realizovaný aj na vybraných úsekoch projektového územia. Bude vytvorená databáza ornitologických údajov z projektového územia. Dohromady budú zozbierané existujúce doterajšie ornitologické údaje. Všetky údaje budú sumarizované a analyzované v záverečnej publikácii Vtáky Dunajských luhov. Ornitologický monitoring sa bude vykonávať počas celého trvania projektu. Aspektov projektu, ktoré majú demonštračný a inovatívny charakter, budú monitorované špeciálne za účelom propagácie týchto aktivít a jasného poukázania ich prínosu pre vtáky.

Zodpovedný partner: PriF UK

Očakávané výsledky: Bude vytvorená databáza ornitologických údajov s odhadovanými niekoľkými tisíckami záznamov. Bude publikovaná reprezentačná publikácia Vtáky Dunajských luhov. Na konci každého roku bude poskytnutá monitorovacia správa s najdôležitejšími výsledkami, aby sa dal zhodnotiť vplyv implementácie konkrétnych ochranárskych aktivít.

AKTIVITA E.4: Monitoring vplyvu projektových aktivít na ostatnú biotu

Stručný popis: V oblasti realizácie konkrétnych ochranárskych aktivít budú monitorované vybrané skupiny organizmov (vyššie rastliny, hmyz, ryby a obojživelníky). Monitoring bioty bude realizovaný počas celého trvania projektu. Fytcenologické charakteristiky biotopov budú dané druhovým zložením vyšších rastlín na hektár. Týmto spôsobom sa získa potrebná spätná väzba o úspechu plánovanej tvorby alebo obnovy biotopov.

Zodpovedný partner: PriF UK

Očakávané výsledky: Budú poskytnuté vedecké informácie o vybraných skupinách bioty z projektového územia. Na konci každého roku bude poskytnutá monitorovacia správa s najdôležitejšími výsledkami aby sa dal zhodnotiť vplyv realizácie konkrétnych ochranárskych aktivít.

AKTIVITA E.5: Účtovníctvo projektu

Stručný popis: Počas celého projektu bude zamestnaný účtovník na polovičný úväzok, ktorý má skúsenosti so slovenským účtovníctvom a účtovníctvom EÚ na zaznamenávanie všetkých výdavkov a na prípravu finančných správ.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Transparentné účtovníctvo projektových financií (výdavky + príjmy).

AKTIVITA E.6: Networking s inými projektami

Stručný popis: Budú ustanovené kontakty s podobnými projektmi zameranými na ohrozené vtáče druhy, rieky, mokrade a lužné lesy a uskutočnia sa projektové návštevy. Počas nich sa oboznámime s rôznymi prístupmi a zvažíme možné dopady ochranárskych aktivít. Pre networking budú vybrané chránené územia s podobnými problémami, prírodnými podmienkami a socioekonomickým pozadím. Preto budú uprednostňované projekty pozdĺž rieky Dunaj. Navrhované projektové riešenia budú konzultované s expertmi z iných projektových území. Networking bude realizovaný predovšetkým pre projektový personál. Mnohé skúsenosti budú odovzdané ak kľúčovým stakeholdrom a úradom (Aktivita D.6). Táto

aktivita bude realizovaná počas celého trvania projektu.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Vytvorené kontakty s podobnými projektmi o obnove riečnych a mokradných biotopov. Vzájomná výmena informácií a skúseností, návštevy projektových území a revitalizačné aktivity. Konzultácie a porovnanie rôznych prístupov a metód, posilnenie medzinárodnej spolupráce. Zvýšenie povedomia projektového personálu.

AKTIVITA E.7: Audit projektu

Stručný popis: Prijímateľ menuje nezávislého audítora, ktorý bude overovať finančné výkazy pre Európsku komisiu do záverečnej správy. Táto aktivita bude realizovaná počas celého trvania projektu.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: Ročné audítorské správy potvrdzujúce transparentnosť a správnosť účtovníctva projektu (výdavky + príjmy). Záverečná audítorská správa bude priložená k záverečnej technickej správe projektu.

AKTIVITA E.8: After-LIFE plán ochrany

Stručný popis: After-LIFE plán ochrany bude samostatnou kapitolou záverečnej správy v slovenskom, maďarskom a anglickom jazyku. Bude popisovať ako sa plánuje pokračovať a rozvíjať v ochranárskych aktivitách zahájených počas projektu v rokoch po jeho skončení a ako bude zabezpečený dlhodobý manažment projektového územia a cieľových vtáčích druhov a ich biotopov. Poskytne detaily o tom, ktoré aktivity sa budú realizovať, kedy, kým a z akých zdrojov. Na tvorbu tohto plánu sa nepredpokladajú žiadne dodatočné náklady.

Zodpovedný partner: BROZ

Očakávané výsledky: After-LIFE plán ochrany

VÝSTUPY PROJEKTU		
Názov	Kód aktivity	Termín
Odborná štúdia o výsadbe pôvodných drevín na tvorbu refúgií a hniezdných miest pre ohrozené druhy vtákov	A.7	30/06/2009
Odborná štúdia na revitalizáciu ramenných sústav Medveďovského a Veľkolélskeho ramena	A.5	30/09/2009
Odborná štúdia na revitalizáciu potravných biotopov na nížinných lúkach formou pasenia	A.6	30/09/2009
Matematický hydrologický model	A.1	31/03/2010
Technická dokumentácia na revitalizáciu ramenného systému Dunajské kriviny	A.3	31/03/2010
Ichtyologická expertíza k výstavbe rybovodu	A.4	31/03/2010
Technická dokumentácia na revitalizáciu ramennej sústavy Medveďovského ramena	A.5	31/03/2010
Brožúrky a letáky	D.2	30/06/2010
Technická dokumentácia na revitalizáciu močiara Istragov	A.2	30/09/2010
Technická dokumentácia na výstavbu rybovodu na dvoch strategických miestach sústavy riečnych ramien	A.4	30/09/2010
Technická dokumentácia na revitalizáciu ramennej sústavy Veľkolélskeho ramena	A.5	30/09/2013

Nálepky, pohľadnice, plagáty a kalendáre	D.2	31/12/2010
Tričká a ostatné propagačné materiály	D.2	30/06/2011
Kontrakty na výkup pozemkov a dlhodobý prenájom, listy vlastníctva	B.1	31/12/2014
Kópie publikovaných článkov distribuovaných tlačových správ	D.9	31/12/2014
Správa pre verejnosť	D.2	31/12/2015
Publikovaná reprezentačná publikácia Vtáky Dunajských luhov	D.8	30/11/2014
Distribuovaná reprezentačná publikácia Vtáky Dunajských luhov	D.8	31/12/2014
Správy o hydrologickom monitoringu	E.2	31/12/2015
Správy o monitoringu vtáčích populácií	E.3	31/12/2015
Správy o monitoringu ostatnej bioty	E.4	31/12/2015
MÍLNIKY PROJEKTU		
Zamestnaný projektový manažér	E.1	31/01/2009
Zakúpené prvé pozemky	B.1	30/03/2009
Založená projektová kancelária	E.1, E.5	30/03/2009
Spustená projektová webstránka	D.1	30/06/2009
Zakúpené vybavenie kancelárie	E.1, E.5	30/06/2009
Spustený networking s inými projektmi	E.6	30/06/2009
Zakúpené zvieratá na pasenie na obnovu lúk	C.7	30/09/2009
Nominovaný externý audítor	E.7	31/12/2009
Ukončená revitalizácia ramennej sústavy Dunajské kriviny	C.2	30/06/2013
Ukončená revitalizácia ramennej sústavy Medveďovské rameno	C.5	31/03/2011
Ukončená revitalizácia vybraných vyschnutých a odrezaných riečnych ramien	C.4	31/12/2013
Ukončená revitalizácia kolmých riečnych brehov	C.9	30/06/2011
Ukončená revitalizácia močiara Istragov	C.1	30/11/2014
Vybudované vtáčích pozorovacie veže	D.4	30/04/2013
Ukončená výstavba rybovodu na dvoch strategických miestach v ramennom systéme	C.3	31/12/2015
Inštalované informačné panely	D.3	31/12/2011
Ukončená revitalizácia ramennej sústavy Veľkolélske rameno	C.6	31/12/2014
Ukončená výsadba pôvodných druhov drevín	C.8	31/12/2012
Komunikácia a pravidelné stretnutia so stakeholdrami splnené	D.5	31/12/2012
Prezentácie a terénne exkurzie pre študentov a verejnosť ukončené	D.6	31/12/2012

ČASOVÝ PLÁN

Action No.	2009				2010				2011				2012				2013				2014				2015			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
A – Preparatory actions																												
A.1			X	X	X																							
A.2	X	X		X	X	X	X	X	X						X	X	X											
A.3			X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X											
A.4				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X											
A.5			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X									
A.6	X	X	X																									
A.7	X	X																										
A.8	X	X	X	X																								
B – Purchase/lease of land																												
B.1	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
C – Concrete conservation actions																												
C.1							X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X	X	X	X	X				
C.2																	X	X										
C.3								X	X		X	X					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
C.4															X	X	X	X	X									
C.5						X	X	X	X																			
C.6										X	X	X	X				X	X	X	X								
C.7			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X										
C.8				X	X			X	X			X	X			X												
C.9					X	X	X	X	X	X																		
C.10					X	X	X	X																				
C.11							X	X	X	X					X	X												
D – Monitoring of the impact of the project actions																												
D.1	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
D.2			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					X	X	X	X	X	X
D.3					X	X	X			X	X	X	X															
D.4								X			X						X	X										
D.5		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X												
D.6			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X												
D.7							X	X	X	X	X	X	X	X	X	X												
D.8													X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					
D.9	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					X	X	X	X	X	X	X
E – Public awareness and dissemination of results																												
E.1	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
E.2	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
E.3	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
E.4	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
E.5	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
E.6			X		X			X			X			X														
E.7				X				X				X				X		X						X				X

PRÍLOHY	
1.	Rozpočet projektu
2.	Notárom overená kópia zmluvy medzi žiadateľom projektu LIFE+ a Európskou komisiou
3.	Notárom overené kópie zmlúv žiadateľa projektu LIFE+ so všetkými partnermi projektu <ul style="list-style-type: none"> a. Zmluva BROZ – VVB b. Zmluva BROZ – Agravia c. Zmluva BROZ – PriF UK
4.	Notárom overené kópie zmlúv partnerov so žiadateľom, ak žiada o spolufinancovanie jeden z partnerov projektu – nerelevantné
5.	Originál alebo notárom overený doklad potvrdzujúci právnu subjektivitu žiadateľa aj všetkých partnerov, ktorí podávajú žiadosť – podľa typu subjektu jeden z nasledujúcich dokladov: <ul style="list-style-type: none"> a. BROZ – stanovy a registrácia b. VVB – zriaďovacia listina c. Agravia – výpis z obchodného registra d. PriF UK – zriaďovacia listina
6.	Výpis z registra trestov nie starší ako 3 mesiace štatutárneho zástupcu žiadateľa aj všetkých partnerov <ul style="list-style-type: none"> a. BROZ – Tomáš Kušík b. VVB – Roman Straka c. Agravia – Benedikt Václavík d. PriF UK – Anton Gáplovský
7.	Čestné vyhlásenie žiadateľa aj všetkých partnerov, že majú vysporiadané finančné vzťahy so štátnym rozpočtom <ul style="list-style-type: none"> a. BROZ b. VVB c. Agravia d. PriF UK
8.	Potvrdenie miestne príslušného správcu dane, že žiadateľ ani všetci partneri nemajú daňové nedoplatky. <ul style="list-style-type: none"> a. BROZ b. VVB c. Agravia
9.	Potvrdenie príslušného konkurzného súdu, nie staršie ako tri mesiace, že nie je voči žiadateľovi a partnerom vedené konkurzné konanie, nie sú v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol proti nim zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku <ul style="list-style-type: none"> a. BROZ b. VVB c. Agravia
10.	Čestné vyhlásenie žiadateľa aj každého partnera, že voči nemu nie je vedený výkon rozhodnutia za porušenie finančnej disciplíny <ul style="list-style-type: none"> a. BROZ b. VVB c. Agravia d. PriF UK
11.	Čestné vyhlásenie žiadateľa aj všetkých partnerov, že neporušil zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania <ul style="list-style-type: none"> a. BROZ b. VVB – potvrdenie Inšpektorátu práce c. Agravia
12.	Potvrdenie Sociálnej poisťovne a každej zdravotnej poisťovne, nie staršie ako tri

	<p>mesiace, že žiadateľ nemá evidované nedoplatky poisťného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie. Zároveň je potrebné doložiť čestné vyhlásenie, že potvrdenia z poisťovní sú kompletne a v iných poisťovniach nie sú poistení žiadni zamestnanci žiadateľa</p> <ol style="list-style-type: none"> a. BROZ b. VVB c. Agravia
13.	Spoločné čestné vyhlásenie, že minimálne 5 % z celkovej sumy finančného podielu na projekte zabezpečia spoločne žiadateľ aj partneri zo zdrojov iných ako zo štátneho rozpočtu a prostriedkov programu LIFE+
14.	<p>Čestné vyhlásenia partnerov, že súhlasia s tým, že žiadateľ predkladá v ich mene žiadosť o dotáciu a že nebudú dodatočne žiadať o dotáciu v separátnej žiadosti.</p> <ol style="list-style-type: none"> a. VVB b. Agravia c. PriF UK
15.	<p>Čestné vyhlásenie žiadateľa aj každého partnera, že voči nemu nie je vedený výkon rozhodnutia</p> <ol style="list-style-type: none"> a. BROZ b. VVB c. Agravia d. PriF UK
16.	Doklad o existencii účtu žiadateľa v banke (kópia) – BROZ